

DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT EN OPENBARE WERKEN EN DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING, WONEN EN ONROERENDE ERFGOED

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: indiening van de omgevingsvergunningsaanvraag door de NV BAM (Lantis) voor de Oosterweelverbinding met inbegrip van de leefbaarheidsprojecten

Samenvatting

De Vlaamse Regering neemt kennis van de goedkeuring van het project-MER Oosterweelverbinding en de intentie van de Raad van Bestuur van de nv BAM (Lantis) om de omgevingsvergunningsaanvraag in te dienen op basis van het "geoptimaliseerd voorkeursontwerp", met inbegrip van de civieltechnische componenten van de aan dit ontwerp toegewezen leefbaarheidsprojecten (inclusief overkappingen), milderende maatregelen en weerhouden aanbevelingen.

De Vlaamse Regering bevestigt haar engagement binnen het Toekomstverbond om de leefbaarheidsprojecten binnen de projectzone van de Oosterweelverbinding integraal mee te realiseren en te financieren op basis van de meerjarige prognoses gemaakt door de bouwheer.

Vervolgens dient de Vlaamse Regering nog het flankerend beleid goed te keuren, voorafgaandelijk aan de beslissing door de vergunningverlenende overheid over de omgevingsvergunningsaanvraag.

////////////////////////////////////

- *Het verhogen van de verkeersveiligheid.*
- *Het herstellen van de leefbaarheid."*

De gewijzigde Oosterweelverbinding noopte tot een wijziging van het GRUP Oosterweelverbinding als eerste stap in de te volgen procedure naar de vergunbaarheid van het project. Op basis van de resultaten van de gevoerde onderzoeken (plan-MER, maatschappelijke kosten baten analyse (MBKA), Tunnelveiligheidsstudie, ruimtelijke veiligheidsrapportage (RVR), Verkeersveiligheids-effectbeoordeling, etc) en rekening houdende met de juridische en financiële impact werd het tracé, de uitvoeringsalternatieven en een voorkeurs-exploitatievariant voor de 3de Scheldekruising bij besluit van 14 februari 2014 principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering (VR PV 2014/06 – punt 0029) en kon de opmaak van het “GRUP Oosterweelverbinding - wijzigingen” worden opgestart.

Het GRUP “Oosterweelverbinding – Wijziging” werd door de Vlaamse regering definitief goedgekeurd op 20 maart 2015. Voor de zones waar geen wijzigingen hoefden doorgevoerd, bleven de stedenbouwkundige voorschriften uit het GRUP “Oosterweelverbinding” onverkort gelden.

In functie van de voorbereiding van de noodzakelijke vergunningsaanvragen werd in de loop van 2015 gestart met de opmaak van een project-MER Oosterweelverbinding. Volgende stappen werden hierin doorlopen:

- Indiening kennisgevingsnota bij de dienst Mer op 3 augustus 2015;
- Volledigverklaring van de kennisgeving op 20 augustus 2015;
- Er werd een terinzagelegging georganiseerd van 1 tot 30 september 2015. Parallel vroeg de dienst Mer adviezen bij de administraties en openbare besturen.
- Vragen en opmerkingen werden gebundeld door de dienst Mer en besproken op 28 oktober 2015 in de zgn. richtlijnenvergadering van de kennisgevingsnota met de betrokken besturen en administraties, de erkende deskundigen en de initiatiefnemer;
- Opstellen van richtlijnen door de dienst Mer met betrekking tot de inhoudsafbakening van het MER. De ontvangen inspraakreacties en adviezen worden hierin meegenomen. Deze richtlijnen werden betekend op 22 december 2015 en zijn een openbaar document, beschikbaar op de website www.mervlaanderen.be.
- De in de inspraakreacties voorgestelde alternatieven werden onderworpen aan een trechteringsonderzoek (zie hoofdstuk 3). De resultaten van dit onderzoek werden, samen met een aantal aanvullingen m.b.t. methodologie, verankerd in aanvullende richtlijnen van 10 februari 2017.
- In het kader van het zgn. Toekomstverbond dat op 15 maart 2017 werd afgesloten tussen de Vlaamse overheid, de stad Antwerpen en de burgerbewegingen stRaten-Generaal, Ademloos en Ringland, werd door BAM nv aan de dienst Mer gevraagd om nog een aantal bijkomende uitvoeringsalternatieven en scenario's te laten onderzoeken in het project-MER. De dienst Mer heeft dit bijkomend onderzoek verankerd in de tweede aanvullende richtlijnen van 17 juli 2017 (zie ook hoofdstuk 3).
- Opmaken van het ontwerp-MER door de deskundigen, rekening houdend met de opmerkingen geformuleerd tijdens het ter inzage leggen en de richtlijnenvergadering en rekening houdend met de opeenvolgende (aanvullende) richtlijnen van de dienst Mer;
- Bespreking van het ontwerp project-MER Oosterweelverbinding met de betrokken administraties, deskundigen, de initiatiefnemer en de dienst Mer en aanpassen ervan;
- Indienen project-MER Oosterweelverbinding bij dienst Mer op 4 november 2019.
- Goedkeuringsonderzoek door en –beslissing van de dienst Mer dd. 18 december 2019 (PRMER-2236-GK).

//

ingesproken alternatief maar een compilatie van delen van het basisalternatief met meerdere uitvoeringsalternatieven en de hieruit voortvloeiende milderende maatregelen en aanbevelingen.

Stap 3: Ook het voorkeursontwerp werd vervolgens in haar geheel op milieueffecten onderzocht, wat rekening houdend met een aantal te milderende resteffecten na aanvullend onderzoek, leidde tot een “geoptimaliseerd Voorkeursontwerp”.

Het “geoptimaliseerd voorkeursontwerp” betreft dus een compilatie van het basisalternatief in combinatie met verschillende onderdelen van gelijkwaardig onderzochte uitvoeringsalternatieven, milderende maatregelen en aanbevelingen.

In 2019 werd een bijzonder intensief proces doorlopen met zowel de burgerbewegingen, als met de betrokken overheidsinstanties uit de beleidsdomeinen MOW en Omgeving en de stad Antwerpen waardoor dit geoptimaliseerd voorkeursontwerp tevens op het grootst mogelijke draagvlak kan rekenen.

b. Leefbaarheidsmaatregelen en overkappingen

De aanbevelingen van de Intendant bevatten een selectie van leefbaarheidsprojecten voor de eerste fase, en een algemeen kader van langere-termijn stedenbouwkundig-ruimtelijke principes, als basis voor toekomstige (overkappings)projecten in de Ringzone. Tot deze aanbevelingen behoren de leefbaarheidsprojecten met de grootste positieve scores op het vlak van leefbaarheid, MKBA, draagvlak, ruimtelijke kwaliteit en haalbaarheid.

De realisatie van een eerste fase leefbaarheidsprojecten is afhankelijk van de realisatie van de Oosterweelverbinding. Het grootste gedeelte van de geselecteerde projecten ligt in het projectgebied van Oosterweel op linker- en rechteroever. De civieltechnische componenten van de leefbaarheidsprojecten worden toegevoegd aan de Oosterweelverbinding, zodat deze onderdelen tegelijk aanbesteed en gerealiseerd worden.

Dit proces resulteerde in het reeds vermelde “geoptimaliseerd voorkeursontwerp” voor de Oosterweelverbinding, dat meteen ook rekening houdt met de geselecteerde eerste fase van leefbaarheidsprojecten en overkappingen in het projectgebied. Het laat de intendant en de stad Antwerpen toe om de ontwerp opdrachten voor de leefbaarheidsprojecten voor te bereiden in overleg met Lantis, burgerbewegingen en rechtstreeks betrokken stakeholders. De eerdere selectie van leefbaarheidsprojecten blijft daarbij gehandhaafd en zijn onlosmakelijk verbonden aan het project Oosterweelverbinding.

Volgende eerste fase leefbaarheidsprojecten die in 2018 door vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering, stad Antwerpen en Havenbedrijf Antwerpen werden geselecteerd, dienen samen met de Oosterweelverbinding door Lantis uitgevoerd te worden (ten bedrage van 915,5 miljoen euro (700 miljoen euro onderbouw RO, 215,5 miljoen euro bovenbouw RO en leefbaarheidsprojecten LO):

- Als onderbouw voor het Ringpark Noordkasteel;
 - met omgeving Oosterweelknoop – Noordkasteel als bovenbouw
- Als onderbouw voor het Ringpark Groenendaallaan;

Met als bovenbouw:

- Bermenlandschap R1-Noord
- Verlaagde heraanleg R1 zone Groenendaallaan
- Verlaagde heraanleg R1 noordwaarts
- Stationsomgeving Luchtbal

- Als onderbouw voor het Ringpark Lobroekdok;

Met als bovenbouw:

- Steenborgerweert-Merksem-Dam

////////////////////////////////////

Het uitgavenpatroon (en dus de ESR Impact) zal zich de komende jaren als volgt ontwikkelen:

Prognose Leefbaarheidsprojecten onlosmakelijk verbonden met OWV	
2020	12.726.000 euro
2021	15.000.000 euro
2022	25.000.000 euro
2023	30.000.000 euro
2024	45.000.000 euro
2025-2030	787.774.000 euro*
Totale uitgave 2020-2030	915.500.000 euro

*De uitgaven voor de leefbaarheidsprojecten na 2025 maken voorwerp uit van verdere detaillering

Het gunstig advies van de Inspectie van Financiën werd verleend op 5 maart 2020.

Het begrotingsakkoord werd verleend op 10 maart 2020.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Voorliggend nota heeft geen weerslag op het personeelsbestand of het personeelsbudget zodat het akkoord van de Vlaamse minister van bestuurszaken niet vereist is.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Voorliggend ontwerpbesluit heeft geen weerslag op het personeel, de werkingsuitgaven, investeringen, schuld en ontvangsten van de lokale besturen.

4. VERDER TRAJECT

De Vlaamse Regering dient het flankerend beleid goed te keuren voorafgaandelijk aan de beslissing door de vergunningverlenende overheid over de omgevingsvergunningsaanvraag.

Op deze wijze wordt de garantie geboden dat de milderende maatregelen die geen onderdeel uitmaken van de omgevingsvergunningsaanvraag Oosterweelverbinding, effectief goedgekeurd zijn en zullen uitgevoerd worden.

De beslissing van de Vlaamse Regering ter zake wordt mee in overweging genomen bij de beslissing over de omgevingsvergunningsaanvraag zodat het duidelijk is dat en hoe alle milderende maatregelen uit de plan-MER en de project-MER zullen worden uitgevoerd indien de vergunningverlenende overheid van oordeel is dat een omgevingsvergunning kan worden afgegeven.

////////////////////////////////////

5. VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering neemt hiernavolgende beslissingen:

1. *De Vlaamse Regering bevestigt het engagement om de plannen voor de onderbouw (Oosterweelverbinding) en de plannen voor de bovenbouw (leefbaarheidsprojecten) op elkaar af te stemmen en bevestigt tevens haar engagement uit het Toekomstverbond voor bereikbaarheid en leefbaarheid;*
2. *De Vlaamse Regering neemt kennis van het goedgekeurde project-MER en neemt akte van de intentie van nv BAM (Lantis) om de omgevingsvergunningsaanvraag in te dienen op basis van het "geoptimaliseerd voorkeursontwerp".*

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed

Matthias Diependaele

De Vlaamse minister van Mobiliteit en Openbare Werken,

Lydia PEETERS

////////////////////////////////////